

Søknad til Vestland Fylkeskommune om finansiering til forprosjekt om etablering av et internasjonalt senter for hav og menneskerettigheter

Avsender: Raftostiftelsen med støtte fra One Ocean Havbyen Bergen

Med referanse til tilskot til berekraftig verdiskapning

<https://www.vestlandfylke.no/narings--og-samfunnsutvikling/tilskot-berekraftig-verdiskaping-2023/>

Bakgrunn

One Ocean Havbyen Bergen er et vellykket prosjekt som har klart å sette havregionen Vestland på kartet. Raftostiftelsen har sammen med PwC og One Ocean Havbyen Bergen tatt initiativ til å utvide dette ved å løfte blikket og sette fokus på menneskene som lever og jobber på og rundt havet.

I den opprinnelige tilskuddsteksten var det fokus på at prosjektene som får støtte skal bidra til styrking av grønne verdikjeder, verdiskaping og grønne arbeidsplassar i hele fylket. Prosjektet vårt vil bidra til gjennomføring av Handlingsprogram 2022-2025 for Berekraftig verdiskaping - regional plan for innovasjon og næringsutvikling.

Problem og prosjektets relevans

Et av delmålene i nevnte handlingsprogram er at Vestland skal ha en ledende posisjon internasjonalt i grønne verdikjeder. Det regulatoriske fokuset på bærekraftige verdikjeder viser at hensyn til klima og miljø ikke kan være det eneste fokuset i vurderingen av internasjonale verdikjeder. Både det nye bærekraftsdirektivet (CSRD) og EUs taksonomiregelverk løfter frem menneskerettigheter og arbeidsforhold som verdier det er avgjørende å ivareta i det grønne skiftet. Løsningen på det grønne skiftet må ivareta begge perspektiver, klima og miljø, i tillegg til menneskerettigheter og arbeidsforhold.

Vestland Fylke har tatt eierskap til den strategiske pilaren One Ocean District i den nye strategien til One Ocean Havbyen Bergen. Et internasjonalt senter for hav og menneskerettigheter er en nødvendig del av å løse viktige problemstillinger nasjonalt og internasjonalt. Dette er kompliserte spørsmål og krever høy kompetanse, både i næringslivet, det offentlige Norge og innenfor academia. For å klare dette er samarbeid på tvers av sektorer det åpenbare svaret. Det gir høyere grad av innovasjon, kompetanseutvikling og kan gi store samfunnsmessige effektiviseringer i alle nevnte sektorer.

I arbeidet med den grønne omstillingen er det avgjørende at vi også tar hensyn til menneskene. Det gjelder både arbeidere i verdikjedene og lokalsamfunn. Dette er i kjernen av Raftostiftelsen sitt mandat og kompetansefelt. Sammen med One Ocean Havbyen Bergen har Raftostiftelsen tatt initiativ til et senter for menneskerettigheter på havet.

Det er viktig både for den grønne omstillingen, og næringslivet sitt bidrag til denne, at fokuset på menneskerettigheter styrkes. Ettersom havnæringene er så sterke i Norge, i internasjonal

sammenheng, er det naturlig å spisse et slikt senter inn mot havnæringene. Det er også i tråd med sammensetningen av næringer i Vestland Fylkeskommune, hvor en stor andel er del av den maritime næringen og har kompliserte internasjonale verdikjeder.

Prosess frem til nå

Vedlagt følger en beskrivelse av “Platform for Oceans and Human Rights”. Dette er et arbeidsdokument utarbeidet av Raftostiftelsen i samarbeid med den internasjonale organisasjonen, Institute for Business and Human Rights (IBHR). Det viser deler av potensialet i et slikt senter.

I tillegg er det vedlagt et underlagsdokument som kort viser hvordan prosjektet har vokst ut av arbeidet med One Ocean Havbyen Bergen, en beskrivelse av behov, overordnet prosjektplan og et utkast til forretningsmodell.

Hittil har arbeidet med prosjektet vært ledet av One Ocean Havbyen Bergen og Raftostiftelsen i samarbeid, og PwC har fasilitert møter og prosess. Det har blitt avholdt møter med ulike interessenter for å utarbeide vedlagte underlagsdokument og det er samlet en tverrsektoriell og tverrfaglig arbeidsgruppe som sammen skal drive prosjektet fremover.

Arbeidsgruppen består i dag av Raftostiftelsen, One Ocean Havbyen Bergen, Rederiforeningen, Gard Maritim Insurance, Maritime Bergen, NCE Seafood Innovation, PwC, NHH og forskere fra UIB og Havforskningsinstituttet. Ved å etablere en slik arbeidsgruppe har man forsøkt å skaffe en bred forankring som kan bygge en bro mellom næring, academia og forskningsmiljøene. På hver sine områder er alle disse miljøene i verdenstoppen i sine egne sektorer, og der ligger det et stort uforløst potensial ved å tilrettelegge for tettere samarbeid.

Mål

Denne søknaden gjelder midler til et forprosjekt. Hensikten med forprosjektet er å fortsette arbeidet med den vedlagte forretningsmodellen, sikre forankring hos aktuelle sektorer og aktører, samt legge en plan for videre finansiering.

Ønsket resultat fra forprosjektet er et forankret mandat, finansieringsmodell og en spisset forretningsmodell. Dette skal brukes inn i et hovedprosjekt som har som mål å legge en strategi og gjennomføre etablering av et slikt senter.

Verdiforslag

Senteret vil være med på å øke kompetansen i næringslivet og befolkningen ved å bygge bro mellom det offentlige, academia og næringslivet. Gjennom å samle kunnskap om hav og påvirkning på mennesker som lever ved og jobber på havet vil interessenter få tilgang til verdifull kunnskap som kan bidra til å løse viktige problemstillinger. Sentralisering av forskning og kommunikasjon vil bidra til å gi næringslivet nødvendig tilgang til ressurser, men også gi store utbytter for academia i form av å gjøre egen forskning direkte relevant for næringslivet. Dette vil også sette alle de nevnte sektorene i stand til å øke sin påvirkning internasjonalt og

bidra til å gjennomføre det grønne skiftet på en måte som også ivaretar menneskerettigheter og arbeidsforhold.

Prosjekt som dette er nyskapende og fremtidsrettet, og bør derfor prioriteres. Dette er nyskapende prosesser og samhandlingsformer mellom offentlig sektor, næringsliv og akademien, som også går på tvers av næringer og bransjer som lever av og ved havet. Det kan også være eksempler på innhenting av ny kunnskap og utvikling av nye og innovative løsninger for framtida.

Det bør vektlegges at vi som søker har gjennomføringsevne og erfaring med lignende arbeid. Det er bred kompetanse i arbeidsgruppen, som kan bidra både med kapasitet og økonomiske ressurser. Prosjektet er realistisk, og oppbygningen i et forprosjekt, hovedprosjekt og avslutningsvis en etablering, viser dette. Det er god sammenheng mellom mål, aktivitet, tidsplan og budsjett.

Enkel prosjektplan

Workshops for å utarbeide forretningsmodell

- Antall 4-5 stk, á 2 timer. Totalt 20 timer for to fasilitatorer
- Forarbeid og etterarbeid per arbeidsmøte, 6 timer. Totalt 30 timer

Test: Faglig samling for å samle aktuelle aktører for et slikt senter

- Invitere og planlegge arrangement, 30 timer
- Gjennomføre og fasilitere arrangement, 20 timer

Utarbeide forretningsmodell og søknad

- Utarbeide av forretningsmodell 20 timer
- Utarbeide søknad til hovedprosjekt 10 timer

Administrasjon

- Totalt 10 timer.

Estimert tidsbruk for to stk prosjektledere og fasilitatorer: 140 timer

Finansiering

Deltakere i arbeidsgrupper og sentrale aktører bidrar i betydelig grad inn med timer og egeninnsats til gjennomføring.

I innledende møter har det kommet frem et mulig suksesskriterium at prosjektet opererer uavhengig av konkrete næringslivsaktører, så lenge som mulig. Dette er for å sikre at prosjektet får det brede og uavhengige nedslagsfeltet som er ønsket og unngår eventuell påvirkning fra private enheter som står ansvarlig for finansieringen.

Det søkes derfor om 100% dekning fra Vestland Fylkeskommune på inntil 350 000 kroner til eksterne prosjektressurser og gjennomføring av arbeidsøkter. I senere faser av prosjektet vil det utarbeides en finansieringsmodell som kan sørge for drift over tid.